

Perfecting Perfect Perfection

פרשת אמור תשע"ג

Artseroll - Machzer (סוכי)

«TORAH READING FOR FIRST TWO DAYS»

Leviticus 22:26-23:44

Kohen - HASHEM spoke to Moses saying: When a bull, a sheep, or a goat is born, it shall remain under its mother for seven days; and from the eighth day on it is acceptable for a fiery offering to HASHEM. But a cow or a ewe* - you may not slaughter it and its offspring on the same day. And when you slaughter a thanksgiving offering to HASHEM, slaughter it to gain acceptance for yourselves*: it must be eaten on that same day, you may not leave any of it until morning; I am HASHEM. You are to observe My commandments and perform* them; I am HASHEM. You are not to desecrate* My holy Name, rather I should be sanctified* among the children of Israel; I am HASHEM Who sanctifies you; Who took you out of the land of Egypt to be your God; I am HASHEM.*

(On the Sabbath - Levi) - HASHEM spoke to Moses saying: Speak to the children of Israel and say to them: HASHEM's appointed festivals* that you are to proclaim as holy convocations* - these are My appointed festivals.* For six days labor may be done, and the seventh day is a day of complete rest,* a holy convocation, you may not do any work; it is a Sabbath for HASHEM in all your dwelling places.

Levi (On the Sabbath - Third) - These are the appointed festivals of HASHEM, the holy convocations, which you are to proclaim* in their appropriate time. In the first month on the fourteenth of the month in the afternoon is the time of the Pesach offering to HASHEM. And on the fifteenth day of this month is the festival of Matzos to HASHEM, you are to eat matzos* for seven days. On the first day is to be a holy convocation for you; you may do no laborious work.* You are to bring a fire-offering* to HASHEM for seven days; on the seventh day is to be a holy convocation, you may do no laborious work.

שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת

אמור. (כב, כז).

הגמרא במסכת בבא קמא (סח ב) לומדת מלשון הפסוק שור... כי יולד, כי שור בן יומו קרוי שור, ואין הבדל בין שם השור בשעת לידתו לשמו כעבור זמן רב. ומכאן למדה הגמרא הלכה למעשה, כי אדם אשר גנב שור בן יומו ונשאר השור בביתו זמן רב עד שגדל, אין הגזלן קונה את השור בשינוי השם (שהוא אחד מן הדרכים אשר גזלן קונה את הגזילה בהיותה אצלו), כי כבר בהיותו בן יומו הוא קרוי שור. עיני שם.

* והדבר צריך ביאור עדיין, כי הרי ידוע כי בן הבקר נקרא עגל, ורק כעבור שנה הוא מאבד את שם עגל ונקרא שור בלבד. ואם כן מדוע אין זה שינוי השם במה שמיום לידתו היה נקרא שור או עגל, ועתה אין הוא עגל כלל, ושמו שור בלבד.

ונראה ביאור הדברים, כי מה שקבעו חז"ל שהגזלן קונה את הגזילה

בשינוי השם, אין הדבר רק מפני שהשם השונה. אלא שהמציאות שהשתנתה, היא אשר גרמה לשינוי השם, ולכן נחשבת הגזילה כחפץ אחר, (ואף על פי שאין השינוי בחפץ נחשב כשינוי בעצם החפץ, שאם כן היה הגזלן קונה את החפץ בשינוי מעשה ואין צורך שיהיה שינוי השם, מכל מקום יש סיבה בחפץ שנתנה שמו). והחידוש בגמרא הוא כי כל השינויים של צמיחה וגדילה אצל בעלי חיים אינו שינוי בחפץ, וגם אם בגלל גודלם או קטנותם יש להם שם אחר, עדיין אותו שם יש להם. ולכן שור בן יומו קרוי שור, כי גם אם יגדל, לא יהיה יותר מאשר שור ביום היוולדו.

2

«TORAH READING FOR FIRST TWO DAYS»

Generally, the reading of the first day of a festival deals with the historical event being commemorated. Thus, on the first day of Passover, we read about the Exodus, and on the first day of Shavuot, we read about the Revelation at Sinai. Today, however, since there is no narrative dealing exclusively with Succos, we read a chapter that discusses all the festivals in general. The chapter is prefaced with seven verses that would seem to be unrelated to the festivals at hand. They are included for two reasons: Since Temple offerings are an integral part of every festival service, the requirements of these animals is logically appended to the festival reading. Secondly, these introductory verses conclude with an admonition not to desecrate the Name of Hashem Who liberated us from Egyptian bondage. Since all the festivals - and our very existence as a nation - flow from the Exodus, this section is used to introduce the festival portion.

רפא חיים פרשת אמור שערי 3

שור או כשב או עז כי יולד... ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן... (כב, כז)

חז"ל קבעו לפתוח בקריאת התורה של המועדות בפרשה זו שהיא סמוכה לפרשת מועדי השנה המפורשת בפסוקים הבאים, והדבר טעון ביאור מדוע מצאו חז"ל קשר בין פרשה זו שהיא עוסקת בדיני הקרבנות ופסוליהם למועדי השנה. וביתר ביאור, שני חלקים יש למועדי השנה, דיני החג, המיוחדים לכל אחד מן החגים כגון לולב, שופר, ומצה, ודיני הקרבנות השייכים לכל חג וחג כפי שמפורשים ומפורטים בפרשת פנחס.

בפרשה זו לא עוסקת התורה בקרבנות החג אלא בדיני יום החג, ואם כן אין לפרשת שור או כשב העוסקת בדיני הקרבנות שייכות לפרשה הסמוכה, ומדוע קבעו חז"ל שפרשת המועדות פותחת בפרשת שור או כשב, (ועיין מה שכתב בזה בספר העמק דבר להנצי"ב מוואלוז'ין).

ויתכן ביאור הדברים על פי מה שכתב בתרגום יונתן בן עוזיאל וזה לשונו (בתרגום חופשי), בזמן שאנו מזכירים את סדר הקרבנות שהיינו מקריבים בכל שנה, והיו הקרבנות מכפרים על חטאתינו, וכעת גרמו עוונותינו ואין אנו יכולים להקריב... שור נבחר (להקריבה) מפני שהוא מזכיר זכות (אברהם) חזקן שבא ממזרח... כשב נבחר שני כדי להזכיר זכות (יצחק) המשול לשה העקוד על גבי המזבח... גדי בן עיזים נבחר כדי להזכיר זכות (יעקב) התם שהביא גדי עיזים לאביו... עיין בדבריו.

4 ולפי זה נראה לומר, כי חז"ל מלמדים אותנו בזאת כי המועדות ניתנו לישראל בזכות אבותיהם אברהם יצחק ויעקב, ובזכות עם ישראל המקדש את שמו של הקב"ה בעולם, וכמו שנאמר בפרשה הסמוכה (להלן כב, לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל, שהיא מצות קידוש ה', שבזכות שני אלו זכה עם ישראל למועדות. וכמו שאנו אומרים בחתימת הברכה על ימי החג, מקדש ישראל והזמנים, כלומר קדושתם של הזמנים היא מתוך קדושתם של ישראל המקדשים את שמו של הקב"ה בעולם. ואף זכות זו של ישראל ירושה היא מהאבות הקדושים. אשר מסרו נפשם על מצוות השם יתברך, אברהם בהכנסת אורחים יצחק בעקידה ויעקב בנטילת ברכותיו של יצחק.

ואגב אורחא למדנו מכאן הערה נפלאה, מסירות נפש אינה דווקא למות על קידוש ה', אלא לקיים מצוות בשעה שקשה לאדם לעשות אותם מכל סיבה שהיא, זהו מסירות נפש, וזהו קידוש ה'.

8 שיחה זו גילוי האוצרות הממונים באדם קנה

אך אילמלי היה יודע אך שזהו כל כולו רק פיתוי הוצר, כדי לעכבו מלעלות לרוב המדרגות, בהראות לו שכאלו אינו מסוגל להגיע ליותר ממה שהגיע כבר, ואין לו לצפות ליותר מכותותיו וכשרותותיו, כשכאמת יש לו בוחות עצומות ואוצרות נפלאות ממש, אשר הקב"ה תעניק לו כדי שיתעלה על דם לרוב המדרגות והמעלות, לא היה מרפה ומתיר אפי' לרגע אחת, אלא היה מתאמץ בכל כוחותיו להחזיק יותר כחורה, בתפלה, במטה, ובמדות, עד שגדה עומד ומשחוקם על גודל האוצרות אשר ימצא בקרבו במשך עבודתו, שהם הרבה הרבה יותר ממה שהיה יכול לשער.

וזהו הרמז במאמר חו"ל (פסחים קמו: כמתני') ככל דור דור חייב אדם לראות א"ע כאילו יצא מצרים, כי מצרים הוא לשון מיצר ונביל, והיינו שתפקיד האדם המד לצאת ממצרים, ולהרחיב גבוליו בבחי' ופרצת ימה וקרמה צפונה ונגבה, ועי"ז ימצא האוצרות הנפלאים אשר לו ויתמלא בכרבת ה', וכמו שכתוב (תהלים פא, יא) אנכי ה' אלוקי המעלה מארץ מצרים - הרחב פיך ואמלאהו, כי ע"י שהאדם יצא ממצרים וירחיב גבוליו, יגדל שאיפתו וכוחות נפשו, ימצא אוצרות מלאים ברבת ה'.

והענין הזה יש ללמוד מעבודת הימים האלו, כי יש מ"ט ימי ספירת העומר המיוערים לתקן הו' מדות שבאדם, חסד גבורה תפארת וכו', ולכאורה לפ"י היה ר' לנו בז' ימים בלבד, כדי לתקן כלליות כל הו' מדות, וכל הפרטים יוכלו בכלליהם, למה חילקו את המדות לפרטים קטנים, כמו חסד שבחסד, גבורה שבגבורה, נצח שבתפארת, הוד שבגבורה, וכדומה כל שאר פרטי המדות, אך זהו לימוד גדול בשבילנו שכל פרט ופרט מכל מדה ומדה אפשר לכל אחד ואחד מישראל לתקן בשלימות, ולא לומר - פרט זה קשה מדי בעבורי, כי זה אינו, כל ענין שבעולם אפשר לכל אחד לתקן אם רק יתעמק ויתייגע יותר, ויצא ממצרים אשר גבל לעצמו, עד שזכה לתקן כל בחינות של נפשו רוחו וגשמיו, וזהו ג"כ המכוון במה שרמזו דורשי רשומות את מ"ט ימי העומר בפסוק (משלי ב, ד) אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, או תבין ידאת ה' ודעת אלוקים תבצא, המטמונים גו' מ"ט מונס הרמוני על מנין המ"ט ימי ספירה, ולהגיד יובן מאד כי זהו הוסיף לכל אחד ואחד לגלות המטמונים שלו ע"י שיחפש אותם בכל לבו ונפשו, ואז ימצא דעת אלוקים, בבחי' מציאה, שלא יאמין למה שזכה, ולמה שהיה טמון אצלו כל הזמן.

ומכאן אנו למיזים על הבדל יסודי בין האדם ובעלי חיים, האדם יש בכוחו להשתנות, ואפילו כאשר לא ניכר שינוי חיצוני במראהו, התוכן הפנימי החדש שבו משנה את כל מהותו. אבל בעל חי אין אצלו הבדל בין יומו הראשון והאחרון, כולם שווים בכל זמן, גם אם ישנתה מראהו החיצוני.

* ואולי זה אשר רמזה תורה בהקדימה את פרשת שור או כשב לפרשת המועדות, ללמד כי האדם שלא יתעלה בכח קדושת המועדות מדרגתו הנמוכה ביציאת מצרים עד למדרגת מתן תורה, הרי הוא דומה לשור שכל ימיו אינו משתנה.

תוס"ז

7 טוב אמור הפנינים

תפו

וספרתם לכם ממחרת השבת (כג טו) מברא כוזה"ק שספירת שבועה שבועות ניתנה לישראל כדי שיוציאו עצמם ממ"ט שערי טומאה שהיו שקועים בהם כמצרים ויכנסו למ"ט שערי קדושה, ואח"כ יזכו לקבלת התורה, כי ספירת הוא לשון הארה וזכרון.

* וגם עתה שאנו מצויים לספור ספירת העומר לא באמירה בפה בלבד הדבר תלוי, אלא העיקר הוא לזכך ולטהר את הלב מכל מיני הטומאות והרע והסטי"א השולטים בו ע"י התאוות והרהורי הלב, וכאשר האדם יכין עצמו בנקיטת וטהרת הלב ע"י שביחת התאוה וכחות היצר הרע, אז כפי ערך הכנתו כך יתרבה בו אור הקדושה, ושכינת ה' תוכל לשכון בקרבו.

ולכן לפני בא חג השבועות המיועד לקבלת התורה, צריך כל אדם מישראל לספור שבועה שבועות תמימות כדי לנקות ולזכך ולטהר עצמו ולצאת מכל שורש הרע

10 שור או כשב או עז כי יולד (ככ כו) כמדוש רבה (כו א) אמרו, הוא הוא דבתי צדקתך בהררי אל (תהלים לו ז) מה הורים ראים להזריע ועושים פירות, כך הצדיקים עושים פירות ומטיבין לעצמם ולאחרים, שנאמר (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעליותם יאכלו.

ונראה לפרש כונת דברי קדשם על פי מה שאמרו באבות (כ ה) אם למדת תורה הרבה אל תחזק טובה לעצמך כי לכך נוצרת, ופירש בבניה לעתים כי מטרת בריאת האדם היתה רק כדי שישלים אחרים, שהרי גם לפני שהגשמה באה לגוף היתה חלק אלוה ממעל, אלא שאו רק היא עצמה היתה בתכלית השלימות, אבל לא היתה משלימה וזולתה, וזהו כונת המשנה, אם למדת תורה הרבה אל תחזק טובה לעצמך, אל תחזיק את התורה שלמדת לעצמך בלי להשלים אחרים, כי לכך נוצרת, כי לשם זה באת לעולם, כדי להשלים אחרים.

שיחון גמרא

שבת הראשון אחר הפסח השני

קמה

96

וצדיקים ז"ע גילו שיש יצר מיוחד ע"ז לסלק האמתנה הנה, וזה נכלל בכלל היצר של מבוה את המעודות, שחז"ל החמירו כ"כ ע"ז, וכדאי מהאמרי אמת ז"ע, שרימה מה שכי בפתח ויכוהו בלבו ויאמר מה יושענו זה, ומה שכי אצל מבוה ת"ת רח"ל, שאמר מה אהני לי רבנן, ומדה טובה מרובה, אם מתחזקים בהאמונה בקדושת הו"ט והמצוות, ממשכיים ומגלים ומחזקים אור הו"ט והמצוות. * כשפ"א ז"ע, והיה אמונת עתיד, ע"י אמונה בקדושת המונס, ע"י חסון ישועות.

ובין שכל יהודי יש לו אוצרות נפלאות כאלו, היצר אויב לגולל, כדור מצדיקים ז"ע, על זאת יתפלל כל חסיד אלוק לעת מצוא, שהכוונה בעת צאת הו"ט, רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, המים הזורמים, המים אייריים, ולכן אומרים ויהי נועם במרצ"ק, שיר של פגעים, יפול מצדך אלף זרובה מימין אלך לא יגע, והסר שטן מלפנינו, שעושה פעולות שהיהודי לא יקבל מהו"ט, ומאחריו, שרועה לגולל מה שקיבלנו. מציל עני מחזק ממנו ועני ואבין מגחלו, לפתח חטאת רובך, מיד כיציאת הו"ט, ומאובי תחכמי, מה שרואים שאחר יו"ט יש הענין שקוראים בין הזמנים, נוכח כחב השלה"ק ז"ע ששם בין הזמנים לא יזכר ולא יפקדו, שרועה לגולל.

ורצון אבינו שבשמים שששחול לעשות שמירה שישאבו אצלנו אלו האוצרות, וכל יהודי

צדיקים ז"ע גילו שא' מעיקרי העבודה אחר יו"ט הוא לשמור על כל המתנות והאוצרות וההשפעות שקיבלנו בהו"ט, שישארו לתמיד.

א' מהיסודות מצדיקים ז"ע גילו, הוא שרצון אבינו שבשמים שנאמין בקדושת הו"ט, ובקדושת המצוות, ונאמין שאף שלב יודע מרת נפשו, מ"מ כל יחיד ויחיד באיזה מצב שהוא, מקבל בכל יו"ט השפעות גדולות מקדושת הו"ט והמצוות, כמו שזכרנו בעוה"י כמ"פ באריכות גדול, וכל יהודי מקבל ביו"ט כמות נפלאות שע"י יכול להתקרב לאבינו שבשמים במשך כל השנה, ובכל פסח מקבל כל יהודי כוחות של חירות, של יציאת מצרים, של קבלת עול מלכות שמים, ועוד ועוד כוחות בלי מספר, ברכות עד כלי ז' וע"י במשך השנה יכול להילחם כל מלחמותיו עם היצר ותחילתו בכל הענינים, המלחמות הגדולות והקטנות, בבחינת והמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, שיצאים מהו"ט עם כל הכלי ז"ן שצריך לנו, כמו שוב המאור עינים ז"ע

שכלי פסח לא היה אפשר לעבור השנה, וכן הרבה צדיקים ז"ע, וכל יהודי יוצא מהו"ט כשהוא טעון ברכת הו"ט, בבחינת והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדך, ועם כל הפירושים של והשיאנו, ה' ילחם לכם, כל השנה, התיצבו וראו את ישועת ה'.

אבל כל זה הוא אצל אדם, אבל בהמה וחיה כבר ביום שבאים לעולם שלמים הם בתכלית השלימות. כי אין להם מה לפעול בעולם, על דרך שאמרו (ב"ק סה:) שור בן יומו קרוי שור, שנגמר בתכלית השלימות.

וזהו כונת המדרש שבתחילת דבריו, שור או כשב או עז כי יולד, מיד בהולדם נקראים שור וכשב ועז, אבל אדם לא נגמרה יצירתו ואינו מגיע אל שלימותו רק אם משלים גם אחרים, היא הוא דכתיב עזקתך, הצדיקים הם כהררי אל, מה ההרים ראויים להזריע ועושים פירות, כך הצדיקים עושים פירות ומטיבין לעצמם ולאחרים שנאמר אמרו לצדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו, מפני שאחרים שהצדיק השלים אותם אוכלים פרי מעלליו, ור"ק כי נבון. (דעה סוטר)

ע"פ רמב"ם

ביאור נפלא על כך מציינו ב"ישמח משה" (פר' בראשית על הפסוק ויאמר אלקים נעשה אדם), על פי מה שדקדק בעל ה"עקרים" (מאמר ג פ"ב) למה ביצירה כל בעלי חיים נאמר: "וירא אלקים כי טוב", ואילו ביצירת האדם מבחר הנבראים לא נאמר בו כי טוב, וביאר הענין, כי אצל כל בעלי חיים אין בהם שום שלימות חוץ מעצם מציאותם בעולם, נמצא שכרע שנבראו בעולם כבר נשלם בהם תכלית מציאותם לכן נאמר בהם כי טוב.

אבל מין האדם אין בא לידי שלימותו רק על ידי עצם המצאו בעולם, שהרי האדם הוא בעל בחירה והוא צריך לעמול קשה עד שיגיע למדרגת אדם להיות מותר על הבהמה, ואם ידוהף ח"ו אחרי מראה עיניו ויעסוק רק בעניני הכלי עולם הזה הרי הוא נמשל כבהמות, לכן לא כתיב בו כי טוב להורות שעדיין אין הוא בשלימות, אלא הוא צריך לעבוד קשה עד שיגיע להיות בבחינת כי טוב.

לפי זה מבאר ה"ישמח משה" מאמר הקב"ה: "נעשה אדם" בלשון רבים, כי תואר "אדם" מורה על שלימות ועילוי שיש לאדם על הבהמה כמאמרם (יבמות סא): "אתם קרויין אדם ואין העכו"ם קרויין אדם". נמצא כי לא יתכן לומר: "אעשה אדם", כי זה מורה שהקב"ה ברא את האדם בשלימות בלי שיצטרך להשלים עצמו. לכן כחר הקב"ה לומר אל כל אדם: "נעשה אדם", כלומר אני ואתה נעשה אותך לאדם, כי על ידי שיעמול האדם להשלים עצמו יעזור לו ה' שיגיע למדרגת אדם, כמאמרם (קידושין ל:): "יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום... ואלמלא הקב"ה עזרו אין יכול לו" עבדה"ק.

132

[ג] "נעשה אדם" ללמד אחרים להיות אדם

מציינו פירוש נוסף על מה שאמר הקב"ה: "נעשה אדם", שהכוונה בזה היא כמו שהקב"ה ברא את האדם, כן מוטלת החובה על כל אחד מישראל לברוא אדם, על ידי שילמד מתורתו לאחרים ויחזירם בתשובה שאו נחשב כאילו ברא אותם, כמאמרם ז"ל (מנהגים עט): "אמר ריש לקיש, כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו, שנאמר (בראשית יב ה): "ואת הנפש אשר עשו בחיך". ומפרש המהרש"א בחידושי אגדות (שם):

"הנפש שזכר הוא נפש אדם אשר עשו, כי טרם היותו יודע דרכי התורה מותר אדם מן הבהמה אין, וכדיעתו דרכי התורה תגדל יצירתו מכל שאר בעלי חיים ונעשה אדם שזאת היתה תכלית בריאתו".

136

וכן מציינו עוד (תוספתא הוריות פ"ב ז):

"מנין שכל השונה פרק אחד לחבירו, מעלה עליו הכתוב כאילו הוא יצרו ורקמו והביאו לעולם, שנאמר (יזמיה טו יח) ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה, כאותו הפה שזרק נשמה באדם הראשון, כך כל המכניס בריה תחת כנפי השכינה, מעלין עליו כאילו הוא יצרו ורקמו והביאו לעולם".

הרי לנו פירוש חדש כמאמר הקב"ה: "נעשה אדם" בלשון רבים, שהקב"ה מבקש בנות מכל אחד: "נעשה אדם", כמו שאני בראתי אדם כן מוטלת עליך החובה לברוא אדם, על ידי שתקרבם בדרכי התורה, שאו מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו. זהו שכתוב (איוב ה ז): "כי אדם לעמל יולד", ופירש ב"עבודת ישראל" (אבות פ"ב מ"ח ר"ה רבי יוחנן) כי "לעמ"ל נטרקין ללמוד על מינת ללמוד".

14 The Festivals of Life - R. Leff

The Jewish year is a cycle that we return to again and again, starting from Rosh HaShanah in Tishrei and ending with the preparatory days of Elul. There is a purpose and meaning to this yearly cycle; each *yom tov* has unique mitzvos and customs that emphasize different qualities and attributes that define us as the *am hanivchar* — the chosen and special nation who are able to be the "mamleches Kohanim v'goy kadosh — a kingdom of priests and a holy nation" (Shemos 19:16). The cycle of the *yamim tovim* renews and refreshes these attributes. Thus we are the nation of G-d's personal servants and representatives to the world through the totally sanctified lifestyle we are mandated to live by.

15

שערי דרך / פרשת אמור

15 פ' פנ"ה

ימתן עד שבעה ימים וידע שבראתי העולם

דינים הרבה אמרה התורה בתורת מעשה הקרבנות, מהם נאמרו לגבי הנקרב ומהם לגבי המקריב והצד השוה שבהם, ביאר הטפורנו (שם): 'כי הצור תמים פעלו, חפץ בתמימות ושלמות הנקרב והמקריב, שיחיה הנקרב על שלמותו הטבעי והמקריב על שלמותו האלקי. להידמות ליוצרו כפי האפשר, אמר שכמו כן בעיני גבול חומנים שהגביל, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע, והזכיר איסור מחוסר זמן ואיסור שחיטת אותו ואת בנו ביום אחד וכו'".

ענין השלמות המושג בציווי שלא לשחוט את הבהמה קודם ליום השמיני, יובן מדברי בעל הטורים (שם) בביאור זאת המצווה: 'אמר הקב"ה, אם ישחט ביום ראשון, יהא נראה כשוחט לשם שמים וארץ, שנבראו ביום א'. ואם ביום ב' יהא נראה כשוחט לרקיע שנעשה ביום ב'. וביום ג' לים ויבשה, וביום ד' לשם מאורות, וביום ה' לשם שרצים, וביום ו' לשם אדם, אלא, ימתין עד שבעה ימים וידע שבראתי העולם בששת ימים ונחתי בשביעי וישחט לשמי'.

נמצא שטעמה של מצוה זו שנצטוונו להמתין שבעת ימים הוא, כדי שנשיג את השלימות בחלק עשיית הקרבן לשמו יתברך. שלא תהיה חלילה שום פגימה דקה בכוונה זו. ומתוך כך אנו למדים, איזו מידה של חשיבות ישנה לעבודת ה' בשלמות, כי בקיום המצווה לכשעצמה אין די, אלא יש לדקדק שיהיו כל מעשיה בשלמות.

126

687 / VAYIKRA/LEVITICUS PARASHAS EMOR 23 / 23-K

— there shall a holy convocation for yourselves — you shall do no laborious work; it is an eternal decree in your dwelling places for your generations.
22 When you reap the harvest of your land, you shall not remove completely the corners of your field as you reap and you shall not gather the gleanings of your harvest; for the poor and the proselyte shall you leave them; I am HASHEM, your God.
23 HASHEM spoke to Moses, saying: 24 Speak to the Children of Israel, saying: In the seventh month, on the first of the month, there shall be a rest day for you, a remembrance with shofar blasts, a holy convocation. 25 You shall not do any laborious work, and you shall offer a fire-offering to HASHEM.
26 HASHEM spoke to Moses, saying: 27 But on the tenth day of this month it is the Day of Atonement; there shall be a holy convocation for you, and you shall afflict yourselves; you shall offer a fire-offering to HASHEM. 28 You shall not do any work on this very day, for it is the Day of Atonement to provide you atonement before HASHEM, your God. 29 For any soul who will not be

16

S forno explains that even though there are blemishes that actually increase the strength and value of an animal, they nevertheless render the animal unfit for sacrifice. Throughout the Torah we find completion and wholeness taking precedence over quantity. Thus a whole roll takes precedence over a much larger portion of a loaf of bread, in the recitation of hamotzi.

From this we learn that our avodah is measured not by quantity, but by how close it comes to perfection. Since Hashem is the ultimate perfection, our goal must be to also achieve the greatest measure of perfection possible for a human being, for we are exhorted to emulate Him and "to be complete with Hashem." Only by being as close to perfect as possible can we hope to have a relationship with Hashem.

The Kohen is Hashem's representative and the one most directly involved in His most exalted service. He must reflect shleimus, perfection, and therefore physical imperfections render a Kohen unfit for service in the Sanctuary.

The clearest sign of man's inherent imperfection is death. As the verse says (Tehillim 82:6): "I said you are angelic, sons of the most high are you all, but like men shall you die." Because man's mortality constitutes the greatest denial of his quest for perfection, the Kohen, who is to be the embodiment of perfection, is severely curtailed in his contact with dead bodies. Even ordinary Kohanim, who are permitted to defile themselves for their seven closest relatives, are only allowed to do so if the corpses are complete. Though the Torah permits the Kohen to relate to the spiritual imperfection of man under the extenuating circumstances of a relative's death, this is only if the body is complete, so at least some semblance of perfection still exists.

Chazal tell us (Berachos 5b) that whether one does more or less is insignificant. What one actually accomplishes in this world is in the hands of Hashem. The main consideration is that one direct and concentrate his heart towards heaven. What we can control is the intensity of our desire and purity of our effort in the quest for perfection.

After Bnei Yisrael were freed from subjugation in Egypt to serve Hashem, the first step in that service was to strive for perfection. That striving took the form of counting seven complete weeks, forty-nine complete days, until the giving of the Torah on the fiftieth day.

Fifty represents perfection (fifty gates of wisdom, fifty gates of purity). Our task is to count forty-nine. We are not capable of creating perfection; only Hashem can make something perfect. All we can do is strive towards it. But by counting for forty-nine days, it

is as if we counted the fiftieth also. For the fiftieth level is the automatic result of our efforts in securing the first forty-nine.

This is the significance of Lag Be'Omer as explained by the Maharsha (Moed Kattan 28a). The majority of the omer count is reached when two-thirds of the time passes. That occurs on the thirty-third day. Once most of the period has passed successfully, one can be confident he will be successful in likewise fulfilling the remainder. Lag Be'Omer is a day to rejoice in one's successful quest for perfection. The traditional bonfires symbolize the pure, intense fire of the heart that is the basis of our quest for perfection.

The Midrash comments: "When are the days of the omer perfect and complete? When we fulfill God's will" (Vayikra Rabbah 28:3). It is the intensity of our quest for perfection in performing God's will that infuses our counting of the omer with added meaning and effectiveness.

17

על היקפו של המבט הנדרש לשלמות מעשה המצוות, ונכל לעמוד מתוך דברי בעל הטורים (ויקרא ג ב) אשר ביאר, מדוע לגבי דין סמיכה על ראש הקרבן הבא מן הבקר נאמר (שם): 'וסמך ידו על ראש קרבנו' ולגבי הסמיכה על הצאן נאמר (שם ג ה): 'וסמך את ידו על ראש קרבנו', אותה לשון בתוספת המלה 'את': 'למי שהבקר חזק ויכול לסבול הסמיכה שצריך לסמוך עליו בכל כוחו, מה שאין כן בצאן ובעז, ולכן נאמר 'את' דמשמע ברמיון'. למדנו כי בתוך כל ההלכות המרובות שנאמרו בתורת הקרבנות, הוסיפה התורה להשמיענו דין זה שנחוס על הצאן הנשחט ולא נלחצנו בכח רב. עדינות הנפש הזו, חלק משלימות מעשה ההקרבה היא, שבלעדיה עדינו חסרים אנו.

ומכאן למדים אנו, כי כך ראוי לבחון כל דבר מצוה לדקדק במשקל הניתן לכל פרט מחלקיו ע"מ שתהיה המצווה נעשית בשלמות. כדוגמת לדבר נזכיר את ברכת המזון אשר חיובה מדאורייתא ואע"פ שבודאי כולם נוהגים בה, מ"מ לשלמות קיומה ראוי לדקדק לברך מתוך הכתב ולא בע"פ, וכפי הידוע הרבו גדולי ישראל לעורר בעניין זה.

18

לימוד גדול עולה מדברנו והוא, כי בהיותנו עוסקים בתורה ומקיימים את מצוותיה עדיין לא הגענו אל סוף ותכלית מבוקשנו, כי אף שאין חקר למעלה המושגת על ידם ולגודל שכרם, עדיין אין אנו משיגים על ידם את שלמות המעלה, כל עוד שאין אנו מדקדקים בכל פרט מפרטי המעשה לעשותו בתכלית השלמות מתוך מבט מקיף על כל פרטי וצדדי המעשה.

כך הוא הדבר בלימוד התורה המצריך שלימות בניצול הזמן, שלמות בנתינת הלב והדעת להבנת הלימוד ושלימות ביגיעת הלימוד. וכך הוא הדבר בקיום המצוות

בדקדוק, מתוך בחינת כל פרטי המעשה הן במצוות שבין אדם למקום והן במצוות שבין אדם לחברו, ובהם עצמם מה שיש בהם זה מזה, לא להניח ולא להזניח אף פרט ואף הנהגה טובה וראויה הנלמדת מדברי התורה ור"ל. ובה נוכח להשיג את שלמות ההשגה והמעלה ולנחול בה חיי עולם.

20 אלוהים מצוה שנותם המימים

ידברי תורה מתעשרים ממקום אחר, ומשמשתנו בדברי חכמים, מצאנו את הפתח פתוח צני בפרישת חיי שיה:

"ויחיי חיי שיה מהה שנה ויחיי שיה שנה ויחיי שיה שנה חיי שיה" (ברייתא כ"א). "ידום חיי ימי הטיסות ותולדת לזנות ויחיי וחיי לזנות, כעם שיהם תמימים. כך שנותם תמימים - בת ששנים ככת שבט לוי, בת ששה כבת ששנים לחמש" (בבב"א נ"א).

כאן העמיונו בינו חכמים, השנה חדשה בתכלית, במעלה התמימות - "שנותם המימים" ומנה פחושה זה, צריך הנהגה, מאי שמעו תמימות בזמן הן פשיטא שבאשר אנו מדברים

כאן נחחד מושג שונה ומחדש של 'תמימות' - תמימות הקורמת לצמח של עשייה קבלת עול המצוות בתמימות, עד שלא שמעו. הצדוקי ראה בחקירת 'עשה' לעשמה, קבלת עול מלכות שמים ללא הקירות - פחות ופחות, תמימות הנובלת, לדעתו, בנאימות. ודבא השיבו, שדוקא על חום זה הוא שנאמר: "תומת ישרים נחמד". שדוקא קבלת עול מלכות שמים ללא שאלות ומקפוקים, מצבעת על ישר הדעת, ועל שלמות הנפש. שמי שאינו ערוך לקבל עול הורה עד שלא ישמל ברזיה וטעמה - מעשיו מעידים, שנפשו מנומה. וממילא אינו מסוגל לקיים את רצון בוראו בתמימות, גם לא בדברים המיישגים את דעתו.

כי נפש שלמה, נפש שסרם הוכתמה בעלילות, ולא נאחזה ונחאורזה בעצרות סבכי עולם העשייה - עולמה הרוחני בחור בתכלית. כשהיא פגושת בעולם הרח הטהור, אין לה צורך בחקירת דברים. עימים שלא הוערכו בעצרת, מבחינות מאליהן כקדושה, ורואת את הישדות, אין לה צורך במשומשו ומשפושיו יתרים.

"תומת ישרים - תנו"ל"

זהו איפוא, 'תמימות' שבנפש ועל 'תמימות' כגון זו, נכסוה אברהם אבינו בשעת המילה: "ותחלף לפני היה הים" - שלא תמאל, למה המילה" (בראשית י"א וכן שד"א)

וחזר בניו ומצוה אף הם:

"תמים תהיה עם ה' אלוהיך" - אותהך עם בתמימות, ולא תחקר אחר ותחידות, וכן מה שיטברו פליך, קב בתמימות, אז תהיה עם ונחלקיך. (דברים י"ג וישי')

ג. תמימות

הנה עיקר המונח 'תמימות' והיא משמעה שלמות על דרך האמור בקרבנות: 'תמים יהיה לצורך ויגדל באדם, ופתורמינו: 'שליט', כלומר, שלם בלא מום. והתמימה השגורית מייחסת את התמימות במצוות, למעשה המצוה שיעשה למצוה כדקדוק ההלכה והדריה, וכמחשבה נכונה וכונה שלמה. אבל מצוה עוד מין אחר של 'תמימות':

יחזקאל דקדק דהדייה לרבה דקא ספיינ בשמעתתא, ויתבה אצבעתיה דידיה תוהי כדפא, וקא סייץ בה, וקא מנען אצבעתא דסא. אמר ליה (הגורא): קסא פדווא, לדמיתו פדווינו לצדוניינו, אכתי במפתחתינו קיימינו ברישא, איבמי לנו למשפט, אי פדונו קבלינו, וזי לא, לא עבלינו.

אמר ליה (ג'בא) און דמנין בשלמותא כתיב בן, יונתת ישרים תנחש' (ספרי י"ג, ה'). הך ארשי דמנן בפליוחא, כתיב כהן, קסלף כוגדים ישרים' (ספרי י"ג, ה').

במלתן של צדיקים, הדברים אמורים בעילה מעשה העבודה וידהו ובשלמות השגותיהן. כיצד איפוא ניתן לחלק את 'תמימות' העבודה לשתיים: 'הם תמימים', 'רשונות תמימות'.

ובדוא, משמעות הרישא למדת מן הסיפא. ממה שפירשו חכמים כיצד נתבטאה בפועל אותה 'תמימות שנים' של שרה:

"בת ששנים ככה נשבע לני, בת מאה כבת ששנים לחפאי".

כלומר, שלא היה לה לשימד הזמן שליטה עליה. שרוב השנים, כשם שדדן לעמעם נריו של אדם, כך כמעט לרדד את שלמות המעשה שלו. רעונות הנעורים וזעזוע, ותודמת השיגרה מסתלסת. לא כך שרה אמנו - שנותיה היו 'כולן שווין לטובה' (רש"י ע"פ). הזמן לא שחק אותה, ולא גרע קומתה. ע"פ אסיפת לראשיית: "שנה והטובה - תודמת הזמן".

אלא שעדיין אנו צריכים לבאר, כמה חלוקה תמימות שנותיהם של צדיקים, מתמימות מעשיהם, עד שבעה שם חלוק לעצמה: 'שנותם תמימים'.

ועמדנו מתמיהים, מה 'תמימות' שייכא בזמן, ומה טעם נתייחדה מצוות הספירה ודוקא בתביעת מעלה מסוימת זו.

וזן הדברים. ימי הספירה היו להם לישראל, וצריכים להיות לנו גם היום, ימים של הכנה לקבלת תורה. ימים בהם עלינו לתת ביטוי לכסופנו העיוני לתורת ה', "כעבד ישאף אל". אלו הם ימים של קבלת עול. ימים שטרם אנו יודעים לקיים את התורה בפועל, אבל כבר אנו מקבלים עלינו את עולה במחשבה. אלו הן איפוא ימים, בהם באה לידי ביטוי הסגולה של "מי שמעשיו מרובים מחמתה" - ש"כיון שקיבלו עליהם לעשות... כאילו עשו מיד".

הימים הללו, נדרשים איפוא, לתמימות מופלגה. זוהי 'תמימות' של 'עמא פדווא' הנדרשת כתנאי גמור לקבלת התורה. אותה 'תומת ישרים' של הקדמת 'עשה' ל'נשמע'. קבלה גמורה, המבטלת בתכלית את הדעת, בפני מל' שצויה על 'העשה'. קבלה הממקדת את האדם ותובנת הכנותו, מליחות גורם במעשי המצוות.

ו'תמימות' זו, מכניסה את כל ימי רועינו של אדם, תחת התגורה של 'חולך לרבר מצוה'. ועל כך קבעה עצמה 'תמימות' זו, גם בצורת עשייתה של מצוות הספירה: "שבע שבתות תמימות, כי השלכתה המיידית של אותה קבלת עול תמימה היא, כאמור: 'נשם שהם תמימים' - כך שנותם תמימים".

ד. "כאילו עשו"

הנה לפנינו, שני גווני 'תמימות': תמימות במעשה, ותמימות שבנפש שקודם למעשה. וזו המקדמת את העשיה, מצויה שהיא מוגדרת כשיון תורה ובלשון חכמים, כמות 'הליכה':

"התהלך לפני ה' והיה תמים". "אנו דסגנון בשלמותא". כאן נתבאר איפוא, שהזוקק לשמיעה טרם עשיה, אפשר שהוא מדקדק נקודותית באותו המעשה שדעתו משלמת עמו, אבל אינו קרוי 'חולך תמים' (תהלים ט"ז).

מה טעמ?

דבר זה, האיר לנו בו החסיד, ר' יונה את עינונו:

"...לכן אמרו רבותנו ז"ל: יצילנו ויעשו בני ישראל! (שמות י"ב, כז) - וכי מיד עשו, והלא לא עשו (את הפסח) עד ארבעה עשר לחודשו? אלא, כיון שקיבלו עליהם לעשות, פעלה עליהם הכותב, כאילו עשו מיד! (שבתא בא י"ב).

יואשרו, על שמעשו מדובים מחכמות, חכמתו התקיימת, שואמד (שמות כ"ז, י) יעשה ונשמע! (בבות דרי' פ"ג כ"ב). ביאר הדבר, כי האיש אשר קיבל על נפשו כלב נאמן לשמור ולעשות, על פי התורה אשר יורונו כו', יש בידו מן היטב היה שאר על כל המצוות - על אשר שמטה אותו מדברי התורה ותכן להם, ועל הדברים אשר לא גלו אהו עדינה כו'. וקנה זכות על הגלות אלה, ועל כל נפלט חסיני כו'.

יתנשא האיש הזה, יעשיו מדובים מחכמות - כי לא ידע את הרבר, והנה מכרו אהו, וכתנין מה שאמרו ישראל בסיני, יעשה ונשמע! שהקדמו קבלה המעשה על נפשו, לפני השמיעה כו'.

אכן חשף לנו החסיד, את עומק חרו הגנון בהקדמת 'עשה' ל'נשמע' - 'כיון שקיבלו עליהם לעשות... כאילו עשו מיד'! כפיפת הגב התמימה במני עולו של מקום, היא עצמה העשיה התמימה ביותר.

והרינו קושרים מעתה נימה, ומצביעים על הפועל יוצא' מן הדיבורים האמורים. מדברי ר' יונה הרינו למדים כהו של התהלך לרבר מצוה, כי התמימה הפשטנית מביחנת כיון שעת העיסוק בגופה של מצוה, לבין הכנת ההליכה אליה, שעה שאינו עוסק אלא במחשבו מצוה ולימדנו החסיד, שלא כן הוא. שאמנם חולקים הם הדברים, מצד החפצא - אבל מצד הנבוא

אין חילוק. כי הליכה לרבר מצוה, משמעה, קבלת עולה. ר' יונה שקיבלו עליהם לעשות... כאילו עשו מיד!

ולא כל שעה מודמנים לו לאדם עשיות של מצוה. אבל מי שפקדים לקבל על עצמו 'עשה' עובר ל'נשמע', נמצאו כל ימיו מלאים מצוות כרימון. שהרי למונו, שענעם הקבלה, חשובה מעשה של מצוה. וכל שעה שהוא עומד כנוף לקבלתו זו, הריחו עווקם במצוה. ומעתה מהוים כל ימיו, שלמות אחת מתמשכת, של הליכה לרבר מצוה.

ורבר זה, מותנה באותה 'תמימות' עליה ריבר רגא: 'תומת ישרים - תנחש', ונמצאה למה שמי שאינו חוקר אחר הקב"ה ומקבל עליו את עולו במחזות שבתמימות, נקרא כל ימיו: 'מתהלך'. וכשם שמי שלא עמדה לו חכמתו עדינה להשיג את ציוויה ה' בשלמות, דיה לקבלה שקיבל, למלא מחסורו. והריחו בכלל "מי שמעשיו מרובים מחמתה".

"התהלך לפני - והיה תמים"!

ה. שנותם תמימים

ומכאן נפתח לנו פתח רחב כאלום, להבין מהי 'תמימות' שייחסו חכמים לזמן, שנמצאו למדים, שאדם המבקש להשלים את שנותיו בפלואם בעבודתו ית, ללא דגור של מנס - בהכרח עליו להתעטף בלבוש האחר של 'תמימות': שעניינה הוא, התפשטות מן השאיפה להבנה והשגה עצמית, והשתעבדות מלאה תחת עול התבונה האלוקית. שרק קבלה מסין זה, עשייה למלא את כל שנותיו של אדם, ולהפכם כולם כאחד, חשיבה אחת מתמשכת של עבודת הבורא.

והרינו מכינים מתוך כך, את סודן של חכמים במאמר המונה קדים:

"יידוע ה' ימי תמימים וגו'" - כשם שהם חסימים, כך שנותם תמימים".

ותמהנו, תינת, 'הם תמימים', אבל מה 'תמימות' יש לייחס ל'שנים'?

ולברנו, הדברים נוהרים. שהדרך היחידה המובילה את האדם לידי תמימות במעשה, הוא תמימות המחשבה. תהליכה אחר הקב"ה בלא חקירות. כי המקדים הבנת דעתו כתנאי ותבנית למעשהו, אף בשעת העשיה עצמה אינו מהלך בשלמות אחר המקום ביה. 'הם תמימים', משמעו איפוא, קבלת עול בשלמות ללא תחניה של הכנה.

Artscroll - Machzor

Restore the Kohanim to their service and the Levites to their song and music; and restore Israel to their dwellings. And there we will ascend and appear* and prostrate ourselves before You, during our three pilgrimage seasons, as it is written in Your Torah: Three times a year all your males are to appear before HASHEM, your God, in the place He shall choose, on the Festival of Matzos, on the Festival of Shavuuos, and on the Festival of Succos, and they shall not appear before HASHEM empty-handed.* Every man according to the gift of his hand, according to the blessing of HASHEM, your God, that He gave you.¹

Within the city itself, again, there are higher levels: inside the precincts of the Temple, space begins to manifest in a way that is clearly above the natural - the Temple courtyard was packed with people on a Festival so that the crowd was pressed together tightly, and nevertheless when the time came to prostrate themselves, there was plenty of room. "They stand crowded, and bow with expanse."

The Temple courtyard is close to the center of holiness, close to the center of Creation, close to the site of meeting between physical and spiritual, and it therefore transcends the usual rules of space and place. And the sensitive ear will hear that this transcendence is revealed to human eyes when those humans engage in that which subjugates the physical to the spiritual: it is when the people bow that the dimension of space opens up and reveals more of its higher Source; while standing, while in that posture that emphasizes human independence, the people are pressed together; but when they are prostrated, in that posture that manifests total annulment of independent pride and

acceptance of higher Authority, they are not crowded at all - space and the world melt away.

This place, in essence, is the place where all of physicality bows to its source. Here, the proper attitude is annulment of self, prostration before the Source of the world. The first time that the place of the Beis Hamikdash was revealed this was made apparent: when Avraham saw the place from afar he said "And I and the lad shall go there and bow down..."

מוסיף ואומר 'זהרי נקראו בפי' (ויקרא כג, טו) 'שבע שבתות', מכלל שכל הימים אלו יש להם צה"י שבתות בלד מה'. ויש להבין מה הכונה שכל יום מימי הספירה יש בה שיבות לשבת בלילה נקודה שיך לשבת.

של פסח, כי ענין חמץ ידוע הוא שמרמז על היפה"ר ועל כוחות הרע שיש בהגריאה, וציוס ראשון דפסח שיש בה השבתת החמץ, יש בה שיבות לשם שבת שהוא על סם השבתת המזיקים. ומה אנו צאים להבנה למה ימי הספירה הם שבע שבתות, ימי הספירה הם ימי עבודה, ימים שזריכים לעבוד בהם לעקור הרע מהנפש, המשך של השבת א' דפסח, ולכן הספירה היא דייקא 'ממחרת השבת', שהוא המשך לאותה העבודה, לעשות השבתת הרע מנפש האדם, להעביר הוזהמא של המדות רעות מהנפש, ולכן יש בכל יום של ספירה שיבות להשם שבת, כי עבודתה הוא בנתינת שבת, היינו השבתת הרע מנפש האדם, לטהר אותה שיהי' ראוי לביעור הרע לגמרי ציוס מחן תורה, שאז נעקר הרע מהנפש בעת קבלת התורה.

ובזה הוא מפרש מדרש (עי' זוה"ק ח"ג קטט, כ) המוצא בפרשת דרכים (דק"ק ענן דרוש כג) 'מעולם לא זכה שכינה מחוך ישראל אפילו בשבת של חול', והפרשת דרכים מביא בשם אביו שם, כי שבת של חול הכונה למי שהולך במדבר כנ"ל, שהוא מונה ו' ימים והשביעי שבת, אע"פ שהוא יום של חול, והרכה פירושים אחרים גאמרו צוה, ובספר הנ"ל מנצח המדרש עפ"י יסוד זה, כי בימי הספירה יום השביעי יש בה קדושת שבת, והוא בלחמ יום של חול, ומז"ל גילו לנו כי יש בה קדושה ויש בה השבתת השכינה.

ועל פי זה דברי הרוקם, שממז' צימי הספירה יום השביעי יש בה קדושת שבת, אבל הוא שבת של חול ואינה בשלימותה, אבל בעת שמחילים לנספור ציוס ראשון או הרי ממחילות השבתות של ספירה לשבת בראשית, ויש בה קדושה ימירה, ועובים השנים מן האחד, וממילא או הם חמימות, ודפח"ח.

בשפ"א (אמור, מ"ג) כתב שימי הספירה * זכרים חוץ המועדות שהמה ימים עובים כמו חול המועד שיש קדושה לפניהם ולאחריהם מ"מ"מ עד קבלת התורה. ואח"כ

שוד או כשב או עד כי יולד והי' שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה וכו' (כב:כו)

במדרש (כו:ו) אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי משל למלך שנכנס למדינה וגזר ואמר כל אפסנין שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטורניא תחלה כן אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד שתעבדו עליו שבת שאין ו' ימים בלא שבת ואין מילה בלא שבת הה"ד ומיום השמיני והלאה ירצה א"ר יצחק משפט אדם ומשפט בהמה שוים משפט אדם וביום השמיני ימול בשר ערלתו ומשפט בהמה וביום השמיני והלאה ירצה וכו' עכ"ל ובט"ז (יו"ד ס"ס רס"ה) כתב דרברי המדרש הוא טעם למה שנהגין לעשות סעודת שלח' זכור לילך קודם המילה בליל שבת עיי"ש. ומובן דאף הנוול למשל ביום ד' אינו נותר לקרבן או למילה תיכף אחר השבת אלא דצריך ו' ימים דמש"כ אין ו' ימים בלא שבת פירושו שבת שבה עמו ששת ימי המעשה דעיקר השבת הוא חותם המנוחה ביום שבת שהוא גמר הכריאה ומה שצריך לראות פני המטורניא תחלה היינו דשבת וקראת שבת מלכתא משום דמלך השם על כל הכריאה ביום השבת ובלי אמונה שהקב"ה ברא עולמו בששת ימים וביום השביעי שבת א"א להקריב קרבן לר'. ועיין ביפה תואר במדרש דפירש כן. ומ"מ צריך באור דברי ר' יצחק בהא דמשפט האדם ומשפט בהמה שוים ומה כוונתו בזה.

Artscroll - She Chmed

27. And from the eighth day. Until its eighth day, there is still a possibility that the newborn may be premature and unviable (Chizkuni). Just as a Sabbath must go by before a boy is circumcised, an animal must live through a Sabbath before it can be used for a sacred purpose. Because it bears testimony to God as the Creator, the Sabbath gives spiritual validity to the entire universe (Tzror HaMor; Zohar).

ראיתי כספר עומר התנופה (דרוש ענין הלל עמ' לו, כ) ענין חדש בהבנת עבודת ימי הספירה, דמנינו בחז"ל (מנחות ס, א) 'מנחה לממני יומא ומנחה לממני שבועי', ואימא בראשונים מתקוקת אי מוניס השבועות בכל יום או רק צגמר השבוע, וזריכים להבין ענין היומי ושבועי, ומבואר שם כי יש כאן מנין חדש של שבעה ימים חוץ ממנין ו' ימי בראשית, דהיינו כי בימי הספירה נחחדש ענין חדש של שבת, כי האדם עושה במנין שלו יום שביעי חדש שחל בו קדושת משין קדושת שבת, ולכן נאמר בנסקוק שבע שבתות, כי יום השביעי מכל מנין של ספירה יש בה

קדושת משין של שבת. וכמו שמנינו בגמ' (שבת סט, ב) 'אמר רב הונא היה מהלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום אחד', היינו שיש צדומו לעשות יום השבת ע"י המנין, כן הוא בימי הספירה. והוא גלוי ונפלא על עבודת ימי הספירה, ועל הקדושה המיוחדת שיש בכל יום השביעי, יום שמשלימים בו השבוע, כי יש בה קדושת ימירה ועבודה מיוחדת.

בחינות שש, שבע ושמונה

ג' דרגות - שש, שבע ושמונה

אם כן, נחבונן מעט במהות המספר שמונה, כדי שנוכל להבין דרכו את ענייני היום השמיני - הקמת המשכן, מעשה פרה, עבודת יום הכיפורים ומתן תורה. כשאנו מתבוננים במספר שמונה, אנו רואים שהוא רומז על העניינים שלמעלה מגבולות העולם הזה, שהנה, גבולות העולם הזה באים לידי ביטוי במרחב הזמן והמקום, והעניינים שלמעלה מהעולם הזה אינם כפופים אל גבולות אלו. מסגרת הזמן כוללת בתוכה שבעה ימים. אין בשבוע יותר משבעה ימים. כך שהיום השמיני נעוץ בבחינה שלמעלה מגבולות הזמן ומרחב העולם הזה. הבחינה השמינית היא אור עליון, שלמעלה מיכולת ההכלה של העולם הזה.

למעשה, קיימות כאן ג' מערכות - שישה ימים, היום השביעי, והיום השמיני, הרומזים על ג' ממדים. המספר שש מכונן כלפי העולם הזה בגבולותיו, בגבול הזמן מהמקום. כל גבולות המקום כוללים שישה קצוות - ארבע רוחות השמים, ולמעלה ולמטה. אלו הן קצוות המבטאים את כללות כל גבולות המקום. ובמסגרת הזמן, אלו הם ששת ימי המעשה, ימות החול, הימים הכפופים אל חוקיות העולם הזה ושעבודו. כשאנו עולים אל הממד השביעי, אנו נחשפים לבחינה גבוהה יותר שרומזת על הקדושה המצמצמת בתוך גבולות העולם הזה, להחיותם. ראשית, במסגרת המקום, הרי שאין עוד קצה שכני, שכן יש רק שישה קצוות למציאות. הבחינה השביעית מכוננת כלפי נקודת המרכז שממנה נמשכים כל ששת הקצוות, זו בחינת החיות האלהית הנכנסת לתוך מרחב העולם הזה ומחיה אותו. זו קדושת ירושלים היושבת כסבור העולם ואמצעותו. אין היא קצה אלא אמצע. במסגרת הזמן זו קדושת שבת קודש, שהיא נקודת החיות הפנימית הנוסכת אור וברכה בכל ששת ימי המעשה. הבחינה השביעית ממצעת בין האור העליון ובין ממדי העולם הזה, מצד אחד, היא חלק מהעולם הזה, שכן היא יום מימות השבוע, והיא נקודת האמצע בתוך מסגרת המקום. מצד שני אין היא שייכת במהותה אל גבולות העולם הזה וקצוותיו, אלא היא המשך הארה עליונה הנכנסת לתוך

בחינה אחת ומיוחדת של אור השמונה מתגלה על עם ישראל בתוך מסגרת העולם הזה. והיא שנת היובל, שנת החמישים, לאחר התפרטות שבע קבוצות של שבע שנים. מתגלה בחינה מרוממת ועליונה - עולם החירות של היובל. שנת השמיטה היא השנה השביעית, ומורשת בבחינת שבע, ואילו שנת היובל מורשת בבחינת השנה השמינית. כשאנו מתבוננים בהלכות היובל, אנו רואים שכל מהותו ועניינו של היובל הוא החזרה השלמה של כל המציאות כולה אל מקומה המתוקן והישר. במשך השנים ותנודות החיים היו כל מיני מורדות וקלקולים. בני אדם נעשו עבדים, קרקעותיהם נמכרו לזרים, ועוד. שנת היובל משיבה את הכל על תכוונתו - עבדים משתחררים וחורים לחירותם ולמקומם המדויק, קרקעות חוזרות לבעליהן, זה סוד התשובה, "בשנת היובל הזאת תשובו איש אל ארצו" (מדבר כה א). התשובה היא החזרת כל המציאות כולה אל תיקונה השלם. ואכן, כבר מובא במדרש שכל אותם שבעה עולמות שברא הקב"ה והחריבם, לא עמדו עד שברא את התשובה (עין פירוש ד"ר א. ה. התשובה היא בחינת השמונה, והיא סוד היובל וסוד הפנימי של יום הכיפורים, המהות והשרש של כל העניינים האלו היא השיבה השלמה והמתוקנת של כל המציאות כולה אל מקומה (ראה שערי צדק לרבי יוסף גיקטיליא שערי השמיני, עבודת הקודש לרמב"ם ב לר).

אור השבע איננו משנה באופן מהותי את החיים. בשימטה עדיין יש עבדים נרצעים, והקרקעות אינן חוזרות לבעליהן. משמעות הדברים היא, שאור השבע איננו מחולל מהפכה שלמה בעולם, הוא מאיר בצמצום בהתאם למתכונת העולם הזה, ולאט לאט פועל בו להיישרו ולרוממו. כך היא המידה, אור השבע נכנס לתוך מסגרת העולם הזה, ומשמעות הדברים היא שהוא 'מתחשב' במתכונת העולם הזה ובגבולותיו.

שמונה ושבע - הנשמה והתפשטות אורה

לעומת זאת, אור השמונה נעלה ומרומם. זה אור בודק וקדוש שאיננו מצמצם למסגרת הגבולות. זה אור נצחי ועליון שאיננו מחעמעם בשום חסא ונסילה. אור השמונה מכונן כלפי עצם הקדושה המוחלטת שלא תיפגם לעולם. ניתן לומר שאור השמונה הוא עצם קדושת הנשמה¹⁰, ואור השבע הוא התפשטות אורה להאיר אל הגוף. והנה, בהתפשטות האור יכולה להתרחש חולשה וצמצום. מה שאין כן בעצם קדושת הנשמה. היא לעולם תישאר בתורתה ובקדושתה. ממילא, כשעה שאור הנשמה בעצמותו בוקע את כל ההסתרות ומפיע - הרי שכל המציאות כולה מיד נתקנת ומיטהרת, רוחצת מכל עומאה, ושבה אל מקומה האמתי והקדוש.

ברית המילה - מצווה מצד הסגולה

אנב הרכבים נציין שכרית המילה היא מצווה שהאדם מקיים טרם הגיעו לגיל מצוות, והיינו שכרית המילה נעשית מכוח סגולת הנשמה, ולא מכוח הבחירה האנושית. שהנה באדם יש שתי בחינות - האחת, קדושת נשמתו, שהיא קדושה סגולית מלעילא, למעלה מכוח בחירתו של האדם, והשניה היא כוח בחירתו הטובה, שכוח דעתו ורצונו מתעורר ועושה מעשים טובים ומרכה תורה ומצוות. אלו הן שתי בחינות הקדושה שבאדם. קדושת הנשמה הסגולית, וקדושת הבחירה. קדושת הנשמה מכוננת אל הנצח, אל הממד העליון, וקדושת הבחירה מכוננת אל העולם הזה. משום כך הבחירה החופשית תכבול לעתיד לבוא, כמו שהמצוות בסלות לעתיד לבוא. והיינו שכל המצוות כולן נעשות מכוח קדושת הבחירה, וכן שייכות אל הרובד הגלוי, וממילא יתבטלו לעתיד לבוא. שכן הקדושה החברית תתגלה לעיני כל, תשוב לא יהיה הרובד הגלוי עומד לעצמו, אלא מחובר עם הקדושה העליונה. אם כן, כל המצוות נעשות מכוח הבחירה. מה שאין כן בברית המילה, שכן הילד בן שמונת ימים ואין בו בחירה, דעת ורצון, כך שהמצווה נעשית מתוקף סגולת נשמתו העליונה. ובר זה מצביע על מה שאמרנו שכרית המילה מחברת אל עניין השמונה, שהוא עצם קדושת הנשמה, ולא כוח הבחירה.

ספירת העומר ויום החמישים

אם כן, ספירת העומר היא הכנת הנפש אל ההארה העליונה. בעניין זה נזכר כלל גורל בעבודת ה' - תפקידו של האדם הוא להכין כלים אל האור העליון. שהנה, ספירת העומר היא עבודת ישראל, להיטהר ולנקות עצמם ולהכשיר נפשם אל התבוננות האלהית. לאחר עבודה זו, באה פעולה מלעילא, היום החמישים. ביום מתן תורה, יד הקב"ה מלעילא לתת, האור של בחינת השמונה, הוא אור עליון שאין בכוחו של האדם להמשיך עליו בעצמו. כל יכולתו של האדם היא להכין את עצמו, להיות בבחינת כלי הראוי להתגלות האור העליון עליו. אור השמונה בא מלעילא, על כלי מוכן ומתוקן. זה עיקרון שמושיע בכל בחינות השמונה - כל מה שקשור לשמונה, שייך לפעולת גבוה, להשראה הבאה מלעילא ומתגלה בעולמות. כך הוא יום הכיפורים, שעצמו של יום מכפר, כך הוא אפר פרה, שסגולתו הנעלמת מטרת את המתים. כך הוא כיום החמישים, מתן תורה, שהופיעה התגלות ממרומים. כך הוא היובל, שעצם הארת שנת החמישים, היא הפועלת את היציאה לחירות השלמה. כך היא המידה - אור השמונה הוא בחינת כתר עליון, היורד ומונח על מי שהכין עצמו אליו.

והכו מתפרש דרך המעבר מפסח לעצרת, שהרי ענין הספירה הוא העלאת בחינת הטבע לתורה בדרך שמערכת הבריאה הקבועה תתהפך לתורה (וכמשניות לעיל שהתחילך הוא ממאל בהמה עד מאכל אדם). ומעתה יתבאר, דכיון שההכנה לתורה מתייבת יצירת מערכת חדשה שמשועבדת למהלכי תורה, ממילא מוכרח שיתחדש בעולם סדר זמן מחודש שהוא למעלה מסדר הקבוע של זמן, שהרי עד כמה שהמסגרת של בראשית שולט בעולם, לא יתכן שתתקבל בה תורה, וממילא עיקר ענין הספירה הוא יצירה של מערכת זמן, והרי יתכן שמתחיל הספירה מיום ג' או יום ד' של סדר הקבוע שמבראשית, ומי"מ אחרי ז' ימים קרינו ביה "שבוע" אף שהוא סתירה החלטית למסגרת הבריאה. ואחרי ספירת שבוע שבועות מגיעים ל"שבועות" ואז ראיה התורה להתגלות בעולם מאחר שנתבטל סדר הקיים לסדר העליון.

והנה ידוע והבריאה מתחלק לר' מדרגות דומם צומח חי ומדבר והמוכן כזה דכל דרגא מגיע לשלימותא ע"י מה שמתבטל בדרגא למעלה דהיינו הדומם משמש את הצומח, והצומח את החי, והחי מזין את האדם (ובכוזרי איתא שמעלה ישראל למעלה ממדבר וחלוק ישראל מסתם מדבר כענין חילוק חי ממדבר אבל אנ"מ) וזהו סדר הטבע של הבריאה. אבל כשאדם מפרש הבהמה להיות קרבן לשם או הוא מכניס את הבהמה למדרגה שלמעלה מהבריאה וזהו חוץ לדרך הטבע ונעשה אותה בהמה קודש ולמעלה מהטבע. והידוש נפלא נמצא כדברי השפ"א דכתב דהא דאיתא בפרשת אחרי איסור של שחוט חוץ שלא הביא הקרבן לפני משכן ה' דם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונכרת האיש ההוא, דנראה דהחשיב הכתוב את שחיטת חוץ כרציחת נפש וכיון דנתקדש הבהמה להתעלות

39a

אכן ספירה אמיתית היא כשמתחיל ממקום מסויים והולך וסופר בדרך מהלך לתכלית אחרת, והיינו שע"י הספירה מתעלה הראשון ע"י שמצטרף אל השני, וכן הלאה עד שהמספר עצמו מתרומם חוץ לגבולה הפרטית, דאילו בספירה רגילה לא נשאר הדבר הנספר אלא פרט בפני"ע ורק שדרך היחס מפרט זה לחבריו הוא ע"י הצבעה מסויימת של מנין ומספר, אבל תכלית הספירה היא שכל הפרטים מתאחדים לכלל שהוא גבוה מהפרטים מצד עצמם.

למעלה מהטבע נעשה ונחשב כאדם המדבר ונמצא דהשחיטה בחוץ שלא כהלכתו הו' רציחת נפש. ודבריו נפלאים. וזהו באור דבריו של ר' יצחק דכמו דבהמה שנתקדשה ונעשית הקדש יצאה לדרגת למעלה מהטבע כמו"כ אותו הדבר בילד הנכנס ליום השמיני לאחר שנתקדש בקדושה שבת יוצא מגדר הטבע והבריאה וראוי לקבל חוכם המלך בכבוד ולהתקדש בקדושת ישראל.

צירוף השביעיות ל"שמינו"

39b

ונמצינו למדים שע"י מעשה הספירה, כל יום ויום מתעלה זה אחר זה בדרך שמצטרף אל המספר שלמעלה ממנה עד שמגיעים לחמישים, והרי בבחינה זו כולם מצורפים לסוד "שמיני" שהוא למעלה מן המספר. ויתבאר לפי"ז הטעם שאינו מונים כל יום בדרך שהיום יום שני ושלישי וכדומה, אלא הספירה היא בלשון "היום שני ימים לעומר", דהיינו שעכשיו כל הימים שעד עכשיו, חטיבה אחת הם ומצורפים יחד. והנה

ובזה יובן המשך הפרשה דכבר הקשיתי בח"א דהא דהכניסה תורה כאן את מצות קדוש השם דמחויב למסור נפשו אם ח"ו גזרו עליו לעבור על ג' עבירות החמורות והוא פלא דאיהו שייכות יש לזה להא דשור וכשב או עז וכן ההקדמה לפרשת המועדות דאיהו קשר יש בזה. והנה בהא דמצות קדוש השם כתיב ונקדשתי וכו' המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' ופרש"י על מנת כן עב"ל והיינו דיצ"מ הוא תנאי לאפשר קיום מצות קדוה, ומכלל הן אתה שומע לאו נמצא דמבלי קדוה לא ה"י יצ"מ והיינו משום דבאמת א"א לבן אדם בדרך הטבע למסור את נפשו לקיום המצוה דחביב עליו גופו וחיוו יתור מהכל ומצד הטבע אין אפשרות כזה שמתוך אהבה ימסור נפשו לגמרי אלא דמיציאת מצרים ניתן כח השם בבריאה לשנות את הטבע וע"י נסים ונסלאות הוציא הקב"ה את עם ישראל מכבלי הטבע והשריש בהם הכח של מס"ע ממש וזה המוציא אתכם דעל מנת כן הוציא אתכם שיה"י לכם אפשרות של מס"ע ולהשתלט על הטבע והבריאה ולכן צוה ונקדשתי בחוץ כנ"י. והקדים זה לפרשת המועדות דהתחיל בששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת והקשה רש"י מה ענין שבת אצל מועדות לגמרי שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאילו חלל את השבת וכל המקיים את המועדות מעלין עליו כאילו קיים את השבת עכ"ל והיינו דשבת הוא המטרוניתא המעיד על בריאת העולם בששת ימי המעשה והשבתה בשבת אבל המועדות הוא עדות על הא דיש ביד השם לשנות הטבע כרצונו כמו שעשה במצרים בעשר מכות ושאר מופתים ושניהם שלובים יחד דהו מבלי השני הוי מבלי אמונה וזהו דהקדים דעל מנת כן הוציא אתכם שיהיו אפשרים למסור נפשם על קדוה"ש ושתחיו באמונת השם בבריאה ובידו לשנות כרצונו.

39c

ע"י ספירה נכונה בדרך שהיום עצמו מתעלה, הרי סדר הזמן עצמו משתנה ומתעלה לרגה שלמעלה מסדר הקבוע של מעשה בראשית. וזהו הנראה בבאיור מה שהספירה יוצרת סדר של שבועות שהוא נגד סדר השבועות שנכלל בבריאה, שהרי תכליתה היא גלות סדר חדש, שבו הימים הנספרים משתייכים למציאות העליונה וע"יז מוכשרים לקבל תורה.

זמן מתן תורתנו

40

והנה כתב הריב"ש בתשובותיו (סי' צ"ג, ומוכא כאחרונים), דהא דאמרינן בתפלה "זמן מתן תורתנו" הוא רק למנהיגו שחדש אייר הוא חודש מלא וממילא שבועות חלה ניסן ו' לספירה, אבל בשעה שקידשו על פי הראייה היה יתכן שחג השבועות יחול פעמים בה' ופעמים בו' או בז'. ונמצא לפי דבריו שחג השבועות לא שייך למתן תורה מעיקרא דדינא. אכן ודאי דזה אי אפשר, דהא מפורש במשנה (מגילה ל"א, א) שקורין "בחודש השלישי בעצרת, וגם בגמ' אמרינן להדיא (פסחים ס"ח, ב) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם יום שניתנה בו תורה.

43 Festival of Life - R. Left
Thus, in this world we have a total of seven *yamim tovim*, including the rabbinical *yamim tovim*. They serve as the completion of the physical world that was created in seven days and is represented by the number seven. When Mashiach comes, we will have an eighth *yom tov*, eight representing that which is beyond the natural world, the world of eight where our cycle of *yamim tovim* will finally be complete.

וע"כ צ"ל בזה דשאני קבועות זמן דשבועות משאר ימים טובים, דאילו שאר ימים טובים תלויים ביום מסויים בחודש, משא"כ שבועות אינה תלויה כלל ביום שבחודש, אלא ספירת חמשים יום מקדשת עצרת. ולפי דרכינו עומק הענין הוא, שבאמת עצם המועד הוא למעלה מסדר מערכת הזמן, דכיון שקדושת היום היא מכת התגלות מציאות העליונה, ממילא אינה משועבדת ללוח הזמנים. אלא דצ"ל שנוסח התפלה של "מועדים לשמחה תגים וזמנים לששון" קאי על השם מועד דתליא דוקא ביום החודש וכזמנינו, וממילא מה דאמרינן "זמן מתן תורתנו" אינו אלא נוסח קבוע בזמן הזה דאין מקדשין ע"פ הראייה, וממילא יום מסויים זה של החודש הוא תמיד "זמן מתן תורתנו". אך בזמן שמקדשין על פי הראייה, ודאי דלא שייך לקבוע נוסח של זמן מתן תורתנו על יום מסויים, כיון שהספירה קובעת השם יו"ט, וכמשניות.